

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเชื่อมโยงความในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” นี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และวิเคราะห์ผลที่ได้จากการเชื่อมโยงความดังกล่าว จากการศึกษานี้สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับงานวิจัยได้ดังนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

ลักษณะการเชื่อมโยงความที่ผู้วิจัยศึกษาในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ การอ้างถึง การซ้ำ การใช้คำศัพท์ การใช้คำเชื่อม และการละ

6.1.1 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง

การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ การอ้างถึงด้วยบุรุษสรรพนาม การอ้างถึงด้วยนามที่ใช้เป็นสรรพนาม การอ้างถึงด้วยการเปรียบเทียบ และการอ้างถึงด้วยการชี้เฉพาะ

6.1.1.1 การอ้างถึงด้วยบุรุษสรรพนาม หมายถึง คำที่ใช้แทนคำนามที่ปรากฏในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ สรรพนามบุรุษที่ 1 สรรพนามบุรุษที่ 2 และสรรพนามบุรุษที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยได้นำการอ้างถึงภายในและภายนอกบริบทภาษามาประกอบการศึกษาเรื่องนี้ด้วย

6.1.1.1.1 สรรพนามบุรุษที่ 1 เอกพจน์ ได้แก่ “เรา” “ฉัน” “กู” “ข้า” พหูพจน์ ได้แก่ “เรา” “พวกเรา”

6.1.1.1.2 สรรพนามบุรุษที่ 2 พบแต่เอกพจน์ ได้แก่ “พระองค์ท่าน” “ท่าน” “เจ้า”

6.1.1.1.3 สรรพนามบุรุษที่ 3 เอกพจน์ ได้แก่ “เขา” “แก” “ท่าน” “พระองค์” “เจ้าหล่อน” “เธอ” “มัน” พหูพจน์ ได้แก่ “เขา” “แก” “มัน”

6.1.1.2 การอ้างถึงด้วยนามที่ใช้เป็นสรรพนาม หมายถึง คำนามที่ทำหน้าที่เหมือนสรรพนามบุรุษที่ 1 บุรุษที่ 2 และบุรุษที่ 3 ซึ่งปรากฏอยู่ในรูปภาษา 5 ประเภท คือ ชื่อบุคคล คำบอกตำแหน่งชนชั้น/อาชีพ คำเรียกญาติ คำบอกลักษณะทางกายภาพของคน และสมญานาม/ฉายา

6.1.1.2.1 ชื่อบุคคล ทำหน้าที่เหมือนสรรพนามบุรุษที่ 3 โดยพบทั้งชื่อบุคคลที่ปรากฏตามลำพัง เช่น “บริพัตร” “ไชยันตี” และชื่อบุคคลที่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้าชื่อ เช่น “มิสเตอร์เวลเลตเต” “ยายดำเมอร”

6.1.1.2.2 คำบอกตำแหน่งชนชั้น/อาชีพ ทำหน้าที่เหมือนสรรพนามบุรุษที่ 3 พบทั้งคำบอกตำแหน่งชนชั้น/อาชีพที่ปรากฏตามลำพัง เช่น “เจ้าแผ่นดิน” “ทูต” “กัปตัน” “หมอ” คำบอกตำแหน่งชนชั้น/อาชีพที่ปรากฏร่วมกับชื่อบุคคล เช่น “โปรเฟสเซอร์เทรป” และคำบอกตำแหน่งชนชั้น/อาชีพที่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้าชื่อ เช่น “ตาหมอ” “ยายหมอ” “ตาเจ้าเมือง”

6.1.1.2.3 คำเรียกญาติ ทำหน้าที่เหมือนสรรพนามบุรุษที่ 1 บุรุษที่ 2 และบุรุษที่ 3 เช่น “พ่อ” “ลูก” “ผัว” “เมีย” เป็นต้น

6.1.1.2.4 คำบอกลักษณะทางกายภาพของคน ทำหน้าที่เหมือนคำสรรพนามบุรุษที่ 3 พบทั้งคำบอกเพศ คือ “ผู้หญิง” “ผู้ชาย” คำบอกวัย คือ “เด็ก” “ผู้ใหญ่” และคำบอกลักษณะทางสรีระ เช่น “เจ้าขงโนยตา”

6.1.1.2.5 สมญานาม/ฉายา ทำหน้าที่เหมือนสรรพนามบุรุษที่ 3 เช่น “งูสีน้ำเงิน” “วิลเลียมดี” “หมอแก”

6.1.1.3 การอ้างถึงด้วยการเปรียบเทียบ หมายถึง การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การเปรียบเทียบทั่วไป และการเปรียบเทียบแบบเฉพาะเจาะจง

6.1.1.3.1 การเปรียบเทียบทั่วไป คือ การเปรียบเทียบในเรื่องความเหมือน ความคล้ายคลึง และความแตกต่างของสิ่งที่อ้างถึง ซึ่งจะปรากฏรูปภาษาที่แสดงการอ้างถึงด้วยการเปรียบเทียบ เช่น “เหมือน” “เหมือนกัน” “เหมือนกับ” “ไม่เหมือน” “ไม่เหมือนกับ”

6.1.1.3.2 การเปรียบเทียบแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ การเปรียบเทียบเรื่องปริมาณและลักษณะเพื่อแสดงให้เห็นลักษณะเฉพาะของสิ่งที่ต้องการอ้างถึง โดยมีคำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ “กว่า” “เท่า” “เท่าๆ กัน”

6.1.1.4 การอ้างถึงด้วยการชี้เฉพาะ คือ การใช้การกำหนดหรือระยะเวลาทั้งเรื่องเวลา และระยะทาง เพื่ออ้างถึงสิ่งต่าง ๆ โดยมีรูปภาษาแสดงการชี้เฉพาะ ได้แก่ “นี่” “นี้” “นั่น” “นั้น” “โน้น” แบ่งออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้

6.1.1.4.1 อ้างถึงสถานที่ คือ การอ้างถึงโดยกล่าวชี้เฉพาะถึงสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง เช่น “ที่นี่” “ที่นั่น” “วัดนี้”

6.1.1.4.2 อ้างถึงบุคคล คือ การอ้างถึงโดยกล่าวชี้เฉพาะถึงบุคคลต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงกล่าวถึง เช่น “เจ้าเมืองคนนี้” “จระนัน” “เจ้านัน”

6.1.1.4.3 อ้างถึงเวลา คือ การอ้างถึงโดยกล่าวชี้เฉพาะเวลาที่เกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งทั้งเวลาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เช่น “เมื่อวานนี้” “วันนี้” “พรุ่งนี้”

6.1.1.4.4 อ้างถึงสิ่งของ คือ การอ้างถึงโดยกล่าวชี้เฉพาะถึงสิ่งของต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพบในเมืองนั้น ๆ เช่น “รถนั้น” “ถัวยนั้น” “กฤษนี้”

6.1.1.4.5 อ้างถึงเหตุการณ์ คือ การอ้างถึงโดยกล่าวชี้เฉพาะถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่พระองค์ทรงพบระหว่างการเดินทางต่างประเทศ เช่น “ข้อนี้” “เรื่องนี้”

6.1.1.4.6 อ้างถึงลักษณะหรือสภาพของบุคคล สิ่งของ สถานที่ คือ การอ้างถึงโดยกล่าวชี้เฉพาะถึงลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ที่พระองค์ทรงพบเห็น เช่น “เหตุดังนี้” “อาการเช่นนี้”

6.1.1.4.7 อ้างถึงข้อความ ข้อเขียน เรื่องเล่าหรือคำอธิบายต่าง ๆ คือ การอ้างถึงโดยกล่าวชี้เฉพาะถึงข้อความ ข้อเขียน ตลอดจนเรื่องเล่าต่าง ๆ เช่น “ดังนี้” “เรื่องราวดังต่อไปนี้”

6.1.1.4.8 อ้างถึงสัตว์ พันธุ์ไม้และธรรมชาติ คือ การอ้างถึงโดยกล่าวชี้เฉพาะถึงสัตว์ พันธุ์ไม้และธรรมชาติที่พระองค์ทรงพบระหว่างการเดินทาง เช่น “สนโน้น” “ผืนเช่นนั้น” “กุหลาบป่านั้น”

6.1.2 การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การซ้ำรูป และการซ้ำโครงสร้าง

6.1.2.1 การซ้ำรูป คือ การเชื่อมโยงความที่เกิดจากการใช้รูปภาษาหรือบางส่วนของรูปภาษาที่ปรากฏไปแล้วในข้อความกล่าวซ้ำอีกครั้งหนึ่ง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การซ้ำทุกส่วน และการซ้ำบางส่วน

6.1.2.1.1 การซ้ำทุกส่วน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การซ้ำหน่วยนาม ได้แก่ คำนามและนามวลี และการซ้ำหน่วยกริยา ได้แก่ คำกริยาและกริยวลี

6.1.2.1.2 การซ้ำบางส่วน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การซ้ำบางส่วนในหน่วยคำประเภทเดียวกัน ได้แก่ การซ้ำบางส่วนในหน่วยนาม และการซ้ำบางส่วนในหน่วยกริยา และการซ้ำบางส่วนในหน่วยคำต่างประเภทกัน

6.1.2.2 การซ้ำโครงสร้าง คือ การเชื่อมโยงความที่ใช้โครงสร้างภาษาเหมือนกัน แต่มีรูปภาษาที่บรรจุอยู่ในโครงสร้างบางส่วนต่างกัน เพื่อกล่าวถึงเหตุการณ์ที่เป็นไปในทำนองเดียวกัน จากการศึกษาพบลักษณะการซ้ำโครงสร้างที่หลากหลายเพื่อบรรยายหรือแจกแจงรายละเอียดของเรื่องราวต่าง ๆ ดังนี้

6.1.2.2.1 การซ้ำโครงสร้างคำบอกจำนวนที่ปรากฏร่วมกับคำลักษณนาม

6.1.2.2.2 การซ้ำโครงสร้างคำลักษณนามที่ปรากฏร่วมกับคำบอกจำนวน

6.1.2.2.3 การซ้ำโครงสร้างหน่วยกริยา

6.1.2.2.4 การซ้ำโครงสร้างหน่วยนามกับคำบอกลำดับ

6.1.2.2.5 การซ้ำโครงสร้างคำเชื่อมแสดงเงื่อนไข

6.1.3 การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำศัพท์

การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำศัพท์ คือ การแสดงการเชื่อมโยงความด้วยการใช้คำศัพท์ที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบต่าง ๆ ในประโยคหรือข้อความ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

6.1.3.1 การใช้คำตรงข้าม คือ การแสดงความสัมพันธ์ของคำศัพท์ที่มีความหมายตรงข้ามกันอย่างสิ้นเชิง

6.1.3.2 การใช้คำพ้องความหมาย คือ การใช้คำที่มีรูปภาษาต่างกันแต่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

6.1.3.2.1 การซ้อนคำ

6.1.3.2.2 การนำคำที่มีความหมายในทำนองเดียวกันมาเรียงต่อกัน

6.1.3.2.3 การใช้คำที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายกันในข้อความเพื่อหลีกเลี่ยง

ความซ้ำซ้อน

6.1.3.2.4 การแปลความหมายของคำศัพท์

6.1.3.3 การใช้คำที่อยู่ในชุดเดียวกัน คือ การใช้คำที่มีความหมายสัมพันธ์กัน อยู่ในเรื่องเดียวกัน

6.1.3.4 การใช้คำจากกลุ่มและคำลูกกลุ่ม คือ การใช้รูปภาษาที่มีความสัมพันธ์กันทางความหมายในฐานะที่เป็นหน่วยใหญ่ของหน่วยย่อยเดียวกัน

6.1.3.5 การใช้คำแสดงองค์ประกอบของหน่วยใหญ่ คือ การใช้คำที่เป็นส่วนประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเรียกว่า “หน่วยย่อย” มากล่าวรวมกันเพื่อสื่อถึงหน่วยใหญ่

6.1.4 การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม

การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม คือ การแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายในลักษณะต่างๆ ของข้อความที่ปรากฏต่อเนื่องกัน เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ที่อยู่ต่อเนื่องหรือใกล้เคียงกัน โดยมี “คำเชื่อม” แสดงการเชื่อมโยงเหตุการณ์ระหว่างหน่วยภาษา 2 หน่วย คำเชื่อมที่พบแบ่งออกเป็น 19 ประเภท ดังนี้

6.1.4.1 คำเชื่อมแสดงการเสริม เช่น “แล” “ทั้ง” “กับ” “กับทั้ง” “นอกจากนี้”

6.1.4.2 คำเชื่อมแสดงการขัดแย้ง เช่น “แต่” “แต่กระนั้น” “เว้นแต่” “หาก”

6.1.4.3 คำเชื่อมแสดงการให้เลือก ได้แก่ “ถ้า (หรือ)”

6.1.4.4 คำเชื่อมแสดงตัวอย่าง ได้แก่ “เช่น” “เช่น...เป็นต้น” “อย่างเช่น” “เป็นต้นว่า”

6.1.4.5 คำเชื่อมแสดงการแจกแจงรายละเอียด เช่น “คือ” “กล่าวคือ” “อย่างหนึ่ง” “อีกอย่างหนึ่ง” “ข้อหนึ่ง” “ข้อสอง”

6.1.4.6 คำเชื่อมแสดงการขยายความ ได้แก่ “ที่” “ซึ่ง” “อัน”

6.1.4.7 คำเชื่อมเพื่อแสดงเหตุ เช่น “เพราะ” “ด้วย” “เพราะเหตุที่” “เพราะเหตุว่า” “เหตุด้วย”

6.1.4.8 คำเชื่อมแสดงผล เช่น “จึง” “ก็” “เพราะฉะนั้น” “เพราะเหตุฉะนั้นจึง”

6.1.4.9 คำเชื่อมเพื่อแสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด หรือข้อเท็จจริง ได้แก่ “ว่า”

6.1.4.10 คำเชื่อมแสดงเวลา แบ่งออกเป็น 6 ประเภท คือ คำเชื่อมแสดงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน เช่น “ครั้ง” “เมื่อ” “แต่ก่อน” คำเชื่อมแสดงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังหรือต่อมา เช่น “จึง” “แล้ว” “แล้วจึง” คำเชื่อมแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อมกัน เช่น “ในระหว่าง” “ในขณะนั้น” คำเชื่อมแสดงเวลาเริ่มต้นของเหตุการณ์ ได้แก่ “แต่” “ตั้งแต่” คำเชื่อมแสดงเวลาสิ้นสุดของเหตุการณ์ ได้แก่ “จน” “จนถึง” “จนกระทั่ง” และคำเชื่อมแสดงเวลา เช่น “วันนี้” “เมื่อวานนี้” “เมื่อคืนนี้”

6.1.4.11 คำเชื่อมแสดงวัตถุประสงค์ ได้แก่ “เพื่อ” “สำหรับ”

6.1.4.12 คำเชื่อมแสดงจุดเริ่มต้นของสถานที่ ได้แก่ “ตั้งแต่” “จาก”

6.1.4.13 คำเชื่อมแสดงจุดสิ้นสุดของสถานที่ ได้แก่ “จน” “จนถึง” “จนกระทั่งถึง”

6.1.4.14 คำเชื่อมแสดงเงื่อนไข เช่น “ถ้า” “ถ้าหาก” “หากว่า”

6.1.4.15 คำเชื่อมแสดงวิธีการ ได้แก่ “ด้วย” “โดย”

6.1.4.16 คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การเปรียบเทียบ เช่น “เหมือน” “อย่าง” “ราวกับ” และการเปรียบเทียบ เช่น “ไม่เหมือน” “ไม่เหมือนกับ” “ไม่เหมือนอย่าง”

6.1.4.17 คำเชื่อมแสดงการสรุปความ เช่น “ตกลง” “เป็นอันว่า” “จึงเป็นอันตกลง”

6.1.4.18 คำเชื่อมแสดงการตัดตอนหรือแยกส่วน ได้แก่ “ส่วน”

6.1.4.19 คำเชื่อมแสดงการคาดคะเนหรือสมมุติ เช่น “ถ้า” “หาก” “ถ้าหากว่า”

6.1.5 การเชื่อมโยงความโดยการละ

การเชื่อมโยงความโดยการละ คือ การแสดงความสัมพันธ์ที่เกิดจากการแทนที่รูปภาษาหนึ่งด้วยการละหรือการไม่ปรากฏรูปภาษาใด ๆ ผู้วิจัยเลือกศึกษาการละหน่วยนาม คือ การไม่ปรากฏรูปภาษาที่ใช้อ้างถึงหน่วยนาม ได้แก่ คำสรรพนามและคำนามทั้งคำนามเฉพาะและนามทั่วไป เช่น บุคคล สิ่งของ สัตว์ สถานที่ เป็นต้น โดยแบ่งการละหน่วยนามออกเป็น 2 ประเภท คือ การละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน และการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม

ส่วนเรื่องผลที่ได้จากการเชื่อมโยงความในพระราชบัญญัติฯ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทั้ง 5 ประเภะนั้น มี 2 ประการ คือ ผลต่อสำนวนภาษาและผลต่อลักษณะงานเขียนประเภทสารคดีท่องเที่ยว

1. ผลต่อสำนวนภาษา กลวิธีการเชื่อมโยงความส่งผลให้สำนวนภาษาในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมี 3 ลักษณะ คือ การใช้ภาษาที่กระชับ การใช้ภาษาที่ชัดเจน แจ่มแจ้ง เข้าใจง่าย และการใช้ภาษาที่ไพเราะ สละสลวย อ่านแล้วเพลิดเพลิน

2. ผลต่อลักษณะงานเขียนประเภทสารคดีท่องเที่ยว กลวิธีการเชื่อมโยงความส่งผลให้ผู้อ่านเห็นถึงกลวิธีการนำเสนอ และลักษณะของสารคดีท่องเที่ยวอันเป็นรูปแบบงานเขียนของพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศชุดนี้

6.2 อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาเรื่อง “การเชื่อมโยงความในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” ทั้ง 5 ประเภท คือ การอ้างถึง การซ้ำ การใช้คำศัพท์ การใช้คำเชื่อม และการละ มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาเรื่องการอ้างถึงด้วยคำบุรุษสรรพนามในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพบว่า การตีความรูปภาษาบางครั้งต้องอาศัยการตีความจากบริบททางสถานการณ์ ซึ่งเรียกว่าการอ้างถึงภายนอกบริบทภาษาประกอบด้วย และจากการศึกษาพบการอ้างถึงด้วยสรรพนามบุรุษที่ 3 มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะเนื้อหาในพระราชนิพนธ์มีการกล่าวถึงบุคคลและสิ่งต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพบเห็นระหว่างการเสด็จประพาส สรรพนามบุรุษที่ 3 ที่พบมากและมีรูปแบบการใช้ที่หลากหลาย คือ “เขา” ซึ่งสามารถใช้แทนบุคคลที่ทรงกล่าวถึง ใช้แทนเมืองที่เสด็จประพาส และใช้แทนผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ระหว่างการเสด็จประพาส โดยผู้อ่านสามารถเข้าใจรูปแบบการใช้ที่หลากหลายนี้ได้จากบริบทภาษาที่แวดล้อมในเนื้อเรื่องซึ่งเป็นการอ้างถึงภายนอกบริบทภาษา

2. ผลการศึกษาเรื่องการอ้างถึงด้วยนามที่ใช้เป็นสรรพนามพบว่า พระองค์ทรงใช้นามที่ใช้เป็นสรรพนามโดยทำหน้าที่เหมือนสรรพนามบุรุษที่ 3 มากที่สุดโดยปรากฏอยู่ในลักษณะต่าง ๆ นามที่ใช้เป็นสรรพนามเหล่านี้สามารถแสดงสถานภาพ บทบาทหน้าที่ ตลอดจนคุณลักษณะ

ความสัมพันธ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่มีต่อบุคคลที่ทรงกล่าวถึงได้ เช่น หากเป็นบุคคลที่พระองค์ทรงให้ความสนใจสนทนาคันเคยก็จะทรงใช้ชื่อเล่นของบุคคลผู้นั้น หรือหากเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งหรือมีลักษณะเป็นทางการก็จะทรงใช้คำบอกตำแหน่งชนชั้น/อาชีพ ซึ่งอาจตามด้วยชื่อบุคคลหรือไม่ก็ได้ในการอ้างถึงบุคคลผู้นั้น

3. ผลการศึกษาเรื่องการอ้างถึงด้วยการเปรียบเทียบพบว่า มีเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพราะการเปรียบเทียบมีส่วนสำคัญในการบรรยาย พรรณนา หรืออธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่พระองค์ทรงพบระหว่างการเสด็จประพาสเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพได้อย่างชัดเจนและสามารถเข้าใจง่ายขึ้น เนื่องจากสิ่งที่ทรงกล่าวถึงนั้นเป็นสิ่งแปลกใหม่ที่คนส่วนใหญ่ไม่รู้จักคุ้นเคย การอ้างถึงด้วยการเปรียบเทียบจึงช่วยให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการภาพของสิ่งเหล่านั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยส่วนใหญ่พบว่าทรงนำมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่มีอยู่ในเมืองไทยที่คนทั่วไปรู้จักหรือคุ้นเคยดี เป็นการสร้างจินตภาพสิ่งที่ไกลตัวจากสิ่งใกล้ตัว ส่วนการอ้างถึงด้วยการชี้เฉพาะที่พบในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศชุดนี้ใช้เพื่อแสดงรายละเอียดเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เช่น สถานที่ บุคคล สิ่งของ เวลา นอกจากนี้การชี้เฉพาะยังใช้เพื่อเน้นความสำคัญของสิ่งที่อ้างถึงอีกด้วย

4. ผลการศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำพบว่า การซ้ำรูปทั้งการซ้ำทุกส่วนและการซ้ำบางส่วน ใช้เพื่อการบรรยายเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่พระองค์ทรงพบเห็นระหว่างการเสด็จประพาสทั้งสถานที่ บุคคล สิ่งของ ธรรมชาติ การเดินทาง เป็นต้น เหตุที่จำเป็นต้องใช้การกล่าวซ้ำรูปทั้งหน่วยนามและหน่วยกริยา ก็เพื่อแสดงให้เห็นว่าขณะนั้นพระองค์ทรงกล่าวถึงเรื่องใด ดังนั้นการซ้ำรูปจึงแสดงเอกภาพของเรื่องที่พระองค์ทรงกล่าวถึง ส่วนอีกเหตุผลหนึ่งที่ต้องใช้การซ้ำรูปก็เนื่องมาจากความจำเป็นที่ต้องใช้คำ ๆ นั้นเพื่อการสื่อสารเพราะไม่สามารถหลีกเลี่ยงไปใช้คำอื่นได้ หรือหากใช้คำอื่นก็อาจสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจนเท่ากับการซ้ำ

ส่วนเรื่องการซ้ำโครงสร้างที่ปรากฏในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้นพบว่า พระองค์ทรงใช้เพื่อแสดงรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ ที่ทรงพบเห็นระหว่างการเสด็จประพาสต่างประเทศ นอกจากนี้การซ้ำโครงสร้างยังช่วยให้สำนวนภาษาที่ปรากฏในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศชุดนี้มีความไพเราะ สละสลวย ด้วยจังหวะจะโคนของการซ้ำคำหรือวลีนั้น ทำให้อ่านแล้วเกิดความเพลิดเพลิน

5. ผลการศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำศัพท์พบว่า เป็นกลวิธีหนึ่งที่ใช้ในการบรรยาย พรรณนา หรืออธิบายเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความละเอียด ชัดเจน และแสดงถึงความต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกันของประโยคหรือข้อความ โดยเฉพาะการใช้คำซ้ำชุดกัน การใช้คำจากกลุ่มและลูกกลุ่ม และการใช้คำแสดงองค์ประกอบของหน่วยใหญ่ ส่วนการใช้คำพ้องความหมายในลักษณะต่าง ๆ ก็พบว่ามีเป็นจำนวนมาก ซึ่งนอกจากจะทำให้ข้อความมีความชัดเจนมากขึ้นแล้วยังช่วยให้สำนวนภาษาเกิดความไพเราะสละสลวยอีกด้วย เนื่องจากคำพ้องความหมายที่อยู่ในรูปแบบคำซ้อนส่วนใหญ่มีลักษณะสัมผัสคล้องจองหรือสัมผัสอักษร

6. ผลการศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม พบคำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์หลากหลายลักษณะ คำเชื่อมที่พบมาก คือ คำเชื่อมแสดงเวลา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพระราชนิพนธ์ชุดนี้มีลักษณะเป็นบันทึกประจำวัน ดังนั้นเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่องจึงเป็นการบันทึกตามลำดับเหตุการณ์ที่พระองค์ทรงพบในแต่ละวันต่อเนื่องกันไป จึงทำให้คำเชื่อมแสดงเวลามีบทบาทสำคัญมาก นอกจากนี้คำเชื่อมแสดงการขยายความ คำเชื่อมแสดงการแจกแจงรายละเอียด คำเชื่อมแสดงตัวอย่าง และคำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบก็มีบทบาทสำคัญมากเช่นกัน ทั้งนี้เพราะพระองค์ทรงให้ความสำคัญกับรายละเอียดต่าง ๆ ที่ทรงพบเห็นระหว่างการเสด็จประพาส และมีพระราชประสงค์ที่จะถ่ายทอดให้เกิดความละเอียดชัดเจนที่สุด ดังนั้นคำเชื่อมดังกล่าวจึงมีหน้าที่สำคัญในการแสดงรายละเอียดต่าง ๆ

7. ผลการศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงความโดยการละ พบการละหน่วยนามในตำแหน่งประธานมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นการละหน่วยนามที่กล่าวถึงบุคคลต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำบุรุษสรรพนามและนามที่ใช้เป็นสรรพนามที่ทรงใช้แทนพระองค์ในการทรงพระราชนิพนธ์บันทึกเรื่องราวการเสด็จประพาสต่างประเทศ อันได้แก่ “เรา” “ฉัน” “พ่อ” อย่างไรก็ตามการละไม่ได้ส่งผลให้ความเข้าใจที่มีต่อข้อความนั้น ๆ สะดุดหรือเกิดความไม่เข้าใจแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะผู้อ่านสามารถเข้าใจรูปภาษาที่ละเหล่านั้นได้จากหน่วยนามที่ปรากฏนำหรือตามมา และสังเกตจากกริยาแสดงความหมายต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกับหน่วยนามที่ละนั้น อีกทั้งบริบทต่าง ๆ ก็ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้

8. ผลการศึกษาเรื่องผลที่ได้รับจากการเชื่อมโยงความพบว่า กลวิธีการเชื่อมโยงความทั้ง 5 ประเภท คือ การอ้างถึง การซ้ำ การใช้คำศัพท์ การใช้คำเชื่อม และการละ ส่งผลให้สำนวนภาษาที่ปรากฏในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีลักษณะกระชับ ชัดเจน แจ่มแจ้ง เข้าใจง่าย และไพเราะ สละสลวย อ่านแล้วเพลิดเพลิน กล่าวคือ การละส่งผลให้สำนวนภาษาที่มีความกระชับแต่ก็ยังคงความชัดเจนไว้ได้อย่างครบถ้วน ส่วนการซ้ำโครงสร้างส่งผลให้ให้สำนวนภาษาที่มีความไพเราะ สละสลวยด้วยจังหวะจะโคนของคำหรือวลีที่กล่าวซ้ำ จึงอาจกล่าวได้ว่าพระองค์ทรงเลือกละในส่วนที่ควรละและทรงกล่าวซ้ำในส่วนที่ควรซ้ำได้อย่างลงตัวเหมาะสม นอกจากนี้กลวิธีการเชื่อมโยงความยังส่งผลให้ผู้อ่านเห็นถึงลักษณะของสารคดีท่องเที่ยวอันเป็นรูปแบบงานเขียนของพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศชุดนี้ด้วย

6.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงความในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้วิจัยเห็นว่ายังมีประเด็นที่น่าจะนำไปศึกษาต่อเพื่อให้เกิดความรู้ที่กว้างขวางแตกฉานยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ศึกษาการใช้ภาพพจน์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
2. ศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความจากงานเขียนร้อยแก้วประเภทอื่นของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อให้เห็นถึงลักษณะการเชื่อมโยงความที่แสดงความชัดเจนในพระราชนิพนธ์ของพระองค์